

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT**VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.****MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1 szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Városi tisztujtás.

Tulajdonképen bucsuztatót kellne írunk e helyen. Azt a tisztikart kellene elbucsuztatnunk, mely városunk minden névvel nevezhető ügyeit hat éven át lelkiismeretes buzgósággal vezette. De abban a reményben vagyunk, hogy a tisztikar egyetlen tagjától sem fogunk megválni; legalább amennyire a képviselőtestület többségének gondolkodását ismerjük, a tisztviselők közül egynek sincs oka meglepetésektől tartani. Lehet, hogy egyik-másik ügyosztályban vannak hiányok, lehet, hogy egyik-másik tisztviselő a népszerűség inga-tag létráján nem emelkedett magasabbra; lehet, hogy a képviselőtestület tagjai között akadnak olyanok, kik nem mindenik tisztviselőt ajándékozzák meg osztatlan rokonszenvükkel és bizalmukkal, de azért a mai tisztikar tagjai között nincs egyetlenegy olyan, ki hivatali állásával járó kötelességeinek általában megne felelt volna s így a képviselő testületnek nincs oka arra, hogy szavazatát valamelyik hivatalnok kibuktatására használná fel.

Mi tehát azt hisszük, hogy a régi tisztikar a maga egészében megmarad. De távol lévén a mindentudástól s főleg semmi összeköttetésben nem lévén ama titkos helyekkel, hol a pártok tervei kovácsoltatnak, amaz egyáltalán nem remélt eshetőségnek is kifejezést adhatunk, hogy a tisztikarban előre nem látható személyváltozások történhetnek.

Bármiként dőljön is el a dolog, az az egy bizonyos, hogy a mostani tisztviselők mandátuma lejárt, mi által a város abba a helyzetbe jutott, hogy bírálatot mondjon a mult felett s ehez képest alkossa meg a jövőndő tisztikart.

A közönség attól a testülettől, mely a komunitás minden nemű erkölcsi és anyagi ügyeinek élén áll, mely úgy a maga, mint a képviselő testület reszortjába tartozó intézkedéseknek törvényes végrehajtója, első sorban lelkiismerettel párosult buzgóságot követel. Az a vagyon,

mely a városnak, mint erkölcsi testületnek rendelkezése alatt áll, jóval meghaladja a milliót. Ez a csinos összeg, miután beszívárogo a város pénztárába, ezerféle esatornán ömlik szét s ugyanannyiféle alakban kerül a számadások kiadási rovatába is. Minden mást mellőzve, csupán az az egy tény, hogy a községi számadások felülvizsgálása alkalmával immár évek hosszú sora óta az illető felettes hatóság egyetlen egyszer sem fedezett föl oly nemű rendtelenséget, vagy visszaélést, mely a leghalványabb gyanura is okot szolgáltatott volna, a legfényesebb bizonyítéka annak, hogy városi tisztviselőink a közönség első és legfőbb kívánságának e tekintetben teljesen megfeleltek.

De van a közönségnek egy más kívánsága is — s ez az, hogy városunk minden tekintetben a modern városok színvonalára emelkedjék. Nem elég tehát csupán az anyagi és közigazgatási ügyek pontos és lelkiismeretes elintézésére szorítkozni, nem elég a kor követelményeinek megfelelő adminisztráció, hanem szükséges az is, hogy az a testület, — a tisztviselői kar — mely magát a várost reprezentálja minden ténykedésében bebizonyítsa, hogy a kultúra megfelelő magaslatán álló közönséget képvisel.

Igaz ugyan, hogy a város közönsége, illetve képviselőtestülete és a szorosabb értelemben vett tanács közötti viszony kölesönös hatáson alapul. A törvény a képviselőtestületet a tanács fölé helyezi s végeredményében a jövőndő előtt a képviselőtestület felelős mindazokért, miket az ő nevében a tanács végrehajt. De a mennyiben bármely község képviselőtestülete oly egyéneket is foglal magában, kiket részint a vagyoni képesség, részint a polgárok sok esetben megtévesztett bizalma juttatott a képviselői székhöz, anélkül, hogy a gyűlésteremben előforduló ügyekben jártasok volnának: ily esetekben a művelt gondolkodás magaslatán álló városi tanács van hivatva a korszellem által felszínre hozott ideák propagálására s a tanácskozásonak oly irányban való vezetésére,

melyet a mai idők minden erkölcsi testülettől jogosan megkövetelnek.

Hogy történtek-e e tekintetben mulasztások a lefolyt évek alatt, fölösleges vizsgálunk. Elvitáztatlan tény az, hogy bizonyos irányokban a haladás szembeötlő. S ezt nem csak arra értjük, hogy városunk külső képe az utolsó tíz év alatt a lehető legelőnyösebben megváltozott, de értjük polgári társadalmunknak lépten-nyomon finomodó s fokozatosan emelkedő szellemére is, mely a ma megkezdődött új ezer év kulturharcaiban megfelelő részt követel magának.

De a midőn elismerjük a lefolyt időszakban a haladást: fokozottabb mértékben kívánjuk meg azt a jövőben. Eddig is úgy volt, hogy a társadalmat alkotó tényezők a városokban voltak összpontosítva, — de az összpontosítás még erősebb lesz, úgy hogy Magyarországnak nyers ereje, gazdagsága, művészete, tudománya, ipara, egy szóval mindaz, a mi egy nemzet törekvéseit jelzi, a városokban lesz összehalmozva. S igen természetes, hogy jövőre a városok értékének fokmérője az lesz, hogy a fentebbiekből minő mennyiséget tudott összegyűjteni falai közé. Volt idő, mikor a maroknyi Weimar magasabb fokon állott mint Berlin és Bécs, e roppant nagy császári székvárosok.

Meg vagyunk győződve, hogy a most lelépő tisztikar, midőn a képviselőtestület bizalmából ismét elfoglalja helyét, nem csak attól az érzettől lesz áthatva, mely hivatalos teendőinek buzgó elvégzésére ösztönzi, de lelkesíteni fogja az a tudat is, hogy egy város társadalmi és kulturális emelkedésének legfőbb tényezői vannak letéve kezébe, melyeket akként kell felhasználnia, hogy a jövő nemzedék áldó megemlékezését méltán megérdemelhesse.

Elismeréssel bucsuzunk el a régi tisztikartól s reménnyel telve üdvözljük az újat, mely hat évi működésre f. hó 20-án nyerendi megbízatását a város képviselőtestületétől.

T Á R C Z A.**Farsangi história.**

(Karecolat.)

Írta: RUIK LÁSZLÓ.

A Sátán látogatása egy ujságírónál.

Valaki kopogtatott. — Szabad! — Senki. — Szabad! — kiáltottam, fel se nézve az íróasztaltól. (Nem is nyílt az ajtó, mégis becsapódott.) Tessék helyet foglalni.

— Már ülök. — Erre a különös feleletre látni akartam a jövevényt. Senkit sem láttam.

— Hol ül?

— Itt! Hallatszott egy hang, mintha messziről, de mégis közvetlen előttem hangzanék.

— Itt ülök a tintatartón.

— Hiszen most mártottam bele a tollat.

— Az mindegy.

— De ne bolondozzék, én nem hiszek a kísértetekben; hogy elhígye, kijelentem, én liberális vagyok. Érti. És most félre a tintatartóról, mert mindjárt atbököm a tollal.

— Csak tessék; mindjárt a tolla hegyére ülök.

— Mit nyer vele?

— Boszantani akarom.

— Egy liberális ember nem boszantható semmivel, még ha fanatista beszél is, mert elvei győzelméről meg van győződve. Különben tudja meg, én boszantható nem vagyok; deák koromban hentesnél táplálkoztam évekenát, a hizás lustává tette a véretem.

— Mindazon által boszantani fogom.

— De hát ki ön?

— Uram, én a sátán vagyok.

— Tehát életében

— Ugy-e azt hiszi klerikális voltam? Ez egyszer nem; de fogadjunk, én felboszantom.

— Hiszi az ö? Legyen, aki veszt az a másik kívánságát teljesíti.

— Hiszem; helyes. Uram rettentő állapotok vannak.

— Hol?

— A pokolban és a földön is.

— És mit gondol, mi az oka, bizonyára . . .

— Ne folytassa, tudom, mit akar mondani . . . a klerikálisok; uram én azt hiszem a kormány.

— Mit? kormány! Takarodik innen.

— Bocsanat uram, megnyertem a fogadást; tudtam, hogy ezzel felboszanthatom.

— Mi a kívánsága?

— Ha jól emlékszem, előbb a tollal akart agyonütni, nemde ujságíró?

— Eltalálta.

— Tehát akkor viszem.

— Csak nem a pokolba?

— Eltalálta, nemkülönben.

— Oda majd csak a magam lábán megyek.

— Helyes.

— Mit akar velem ott? dolgom van még a földön is, egy vezérézikket ígértem az ujságomnak.

— Szaporán írja meg, addig majd nézegetem a szent képeket . . . Remek Madonna, nem a Rafaelé uram?

— Bizony nem, mert az enyém, különben ne háborogasson.

— Ön is fest tehát?

— Ostobaságokat fecseg, most is, de így, jó, hogy itt van; hü képeket adhatok a fanatizmusról, ép arról írok.

— Uram, csak a fanatizmusról ne beszéljen, se ne fesse le, mert tudja, nem jó az ö . . . t a falra festeni. Majd még beszélünk erről . . . siessen azzal a cikkkel . . . Pardon uram, tehát az öné ez a Madonna . . . Irigylem, nem adhatná ajándékba?

— Hát? . . .

— Nos, esodálkozik, hogy nálam nincs „ilyen“, hja! Uram tetszik tudni több tornáca van a pokolnak, ilyenek csak a szépek tornáczában vannak.

— Nem eszközölhetne ki a számomra ott egy protekciós helyet? — Különben a képet nem adom; vigye el . . .

— Nemde az anyósát akarta mondani — uram —, arra nem vállalkozom, attól menekültem jelenlegi helyzetembe . . . kész-e már a cikk?

— Méltóztassék nyugodtan maradni . . . mondja csak,

igaz-e az, hogy a pokolban csak . . . Ne folytassa, tudom, mit akar mondani . . . vannak biz ott nemesak klerikálisok, hanem mások is.

— Ergo milyenek a politikai viszonyok?

— A lehető legkuszáltabbak, folyton lázadástól lehet tartani.

— S miért lázonganak?

— Liberális uram mind, valamennyi polgárilag akar házasodni.

— A papok is?

— Leginkább ök.

— Ez meglepő rám nézve; a földön ellenkezőleg van; ellenzék.

— Nagyon természetes, hasznosságí szempontból.

— Hogy érti?

— Nemde azon panaszkodnak, hogy nekik a polgári házasságból semmi hasznuk sincs.

— Egészen úgy van.

— Ki kell tehát rájuk is terjeszteni a jog erejét.

— Angyali tanács!

— Szent-Pétertől hallottam.

— Megengedi, hogy ezt, mint táviratot hozhassam nyilvánosságra.

— Ha fog valamit használni.

— Megvagyok róla győződve.

— Most már vége legyen a cikknek, siessen, vin-nem kell, egy ujságíróra elkerülhetetlen szükségünk van.

— Minek?

— Minek? Közvéleményt csinálni, nagyszerű honorariumot kap, siessen!

— Mi ellen?

— A polgári házasság ellen.

— Nem, nem megyek ellenvéleményt csinálni, ha még oly honorariumot ad is, mint a „Magyar állam“ lap egy exkommunikális cikkért.

— De gondolja meg . . . a fogadás is.

— Eltagadom . . . Pusztuljon, liberális pap ellen nem írok! . . .

*
És még mondja valaki, hogy önzök az ujságírók és eladják meggyőződésüket! . . .

Közigazgatási bizottsági ülés

volt folyó hó 13-án Hámos László főispán elnökle alatt. Több kisebb jelentőségű ügy között a Simonfy Béla tisztartónak Klein Mór ajnászkői lakos ellen indított mezőrendőri kihágási esete érdemel említést Klein ugyanis valamikor régebben kivágott egy határt, a mely a Bornemisza- és gróf Teleky-féle birtok között állott. A főszolgabíró ezért 50 forint pénzbírságban és valami 65 frtra rugó eljárás költségben marasztalta el. Az ügy felelőzése után jutott a közigazgatási bizottság elé, mely az I. fokú határozatot jóváhagyta. Hasonlóképpen ilyen kivágatási eset miatt marasztalta el a főszolgabíró Bata Sámuel bejei földbirtokost is. Az ottani ev. ref. egyház tulajdonát képező paplak telken állott ugyanis egy körísa, melyet Bata Sámuel, a kerítésen átküldött szolgálójával kivágatott, mint mondja azért, mert az az ő kertjét beárnyékolja és mert az a fa különben is az ő tulajdonát képezi. A közigazgatási bizottság némi vita után helyben hagyta ugyan az eljáró főszolgabíró határozatát, de a bírságot 30 frtról 15 frtra szállította le. A közigazgatási bizottság ugyanezen ülésből felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, melyben kijelenti, hogy minden kerületben szükségét látja a helyettes anyakönyvvezetők kinevezésének s minden egyes helyettes állomás után 25 forint állami dotációt kér a minisztertől. Rimaszombat város 250 forint segélyt kér az anyakönyvvezetői helyiség berendezésére. Pártolólág felterjesztetik a belügyminiszterhez. — A Groó Vilmos és Netkovszky Adolf eltávazása folytán megüresedett albizottsági helyeket következőképp töltötték be: Fegyelmi választmányba beválasztottak: Tornyos György és Józsa Antal. — Erdészeti bizottságba: Kubinyi Géza. — Utadói felszámolási bizottságba: Fáy Gyula. — Felügyelő bizottságba: Józsa Antal. — Börtönvizsgáló bizottságba Juraskó Jakab. — Tanítói nyugdíjbizottságba: Józsa Antal. — A pénzügyigazgató jelentette, hogy az elmúlt december hónapban a kincstári jövedelmek kedvezőbb mértékben folytak be, mint a tavalyi hasonló időszakban. Tavaly pl. egyenes adókban 171 ezer forint, az idén pedig csak 127 ezer forint volt a hátrálék. Ez a kedvező eredmény pedig nem erőszakos módon érte el, hanem az adózó közönség önkéntes áldozatkészsége és törvénytisztelete folytán. Az egész hónapban mindössze 3 árverés fogantatott a vármegye területén. Több kisebb jelentőségű ügy nyert még elintéztést a közigazgatási bizottság ülésén, mely a főispán életése mellett csak jóval egy óra után ért véget.

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete ez évben első közgyűlését f. hó 9-én tartotta Kishonthy Gyula elnökle alatt. A kitűzött tárgysorozat nem volt letárgyalható, mert a közgyűlés nem volt határozatképes. A második közgyűlés f. hó 13-án hétfőn volt Szabó György polgármester elnökle alatt. Ezen a szép számmal összegyűlt városatyák nagy érdeklődést tanúsítottak az ügyek iránt, melyek tárgyalása előtt Szabó György polgármester meleg szavakkal üdvözölte a képviselőtestület tagjait, s nekik boldog új évet kívánt. Olvastatott Bornemisza László alispán leirata, melyben az ő elnökle alatt tartandó városi tisztújítás idejéről január hó 20-át tűzi ki. Ezt, valamint a múlt hó 30-án megejtett városi képviselőtestületi tagok választását igazoló bizottság jelentését, mely szerint a bizottság a törvény szerint megtartott és a szabályszerű választást igazolja és megerősíti — a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette. E határozatot a bizottság külön végzésben közölte Kaloecsay Gyulával, ki a választás ellen óvatot emelt. Felolvasatott Brauner Gyula volt városi állatorvos leköszönő levele, melyben megyei állatorvossá való kinevezése folytán eddigi állásáról lemond. Ezt azzal vetették tudomásul, hogy az állás betöltésére pályázatot hirdet a tanács, a betöltés idejéig pedig az állategészségügy terén halaszthatatlan teendőket az eddigi állatorvos végzi. Végül a regálebérletre vonatkozó, Mandl, Schwarz és Holländer bérlőkkel megkötött szerződés tárgyalatott. A közgyűlés ezt is tudomásul vette s elhatározta, hogy a múlt évi zárszámadások megvizsgálására kiküldendő bizottság megalakítása a jövő közgyűlés tárgysorozatába fog felvétetni.

Iskolák államosítása. Vármegyénk kir. tanfelügyelője, mint értesülünk, felterjesztést intézett a közoktatásügyi miniszterhez az iránt, hogy a tankerületben lévő alkalmas pontokon lehetőleg minél több állami elemi iskolát létesítsen. A miniszter, mint halljuk, kilátásba is helyezte egy legközelebb érkezett leiratában, hogy egyelőre ugyan csak korlátoltabb számban, állami kezelésbe veszi egyes helyeken a felekezeti vagy községi iskolákat, de csak azon esetre, ha az illető iskola fenntartó jelenlegi iskolaépületeit és felszereléseit átadja, esetleg az új építkezéshez pénzzel, telekkel, anyaggal vagy munkaerővel hozzájárul. Az ily módon államosított iskolák további fejlesztésével, fenntartásával jár s ugy szólván évről-évre emelkedő költségek aztán az államkincstár terhelnek. Ajánjuk ezt a kedvező alkalmat különösen azon iskolai fenntartó tényezők figyelmébe, amelyek elegendő anyagi erő hiánya miatt, a tankötelesek számához mért arányban nem képesek kellő számú tanítót alkalmazni. Ugy tudjuk, hogy Joisva város és Fekete-Lehota község intéző körei már lépéseket is tettek az államosítás iránt, sőt, ha jól vagyunk értesülve, Rimaszombat város tanácsában is szóba került már annak eszméje. Kívánjuk, hogy sikere legyen e mozgalmaknak.

Megint Rőcze!

A „Rozsnyói Híradó“ ez évi második számában „Rőczén megint rothad valami“ című újdonsági hír közöltetett.

Elégge nem méltányolható és fontos feladatát képezi a sajtónak a helyi és nemzeti érdekű dolgok felszínre tartása, a jogtalan aspirációk, indokolatlan sikerek, burjánzó és átkos szellemű propagandák ostromozása.

A sajtó az egyetlen hatalom, mely erkölcsileg jutalmaz vagy büntet, sújt vagy emel, megvéd vagy örökre eltemet. A mily nagy a hatalmasakkal szemben, ép oly imponáló, ha egyszerekről van szó. Ugy erkölcsi, mint a szellemi intelligenciának a sajtó a kifejezője, de csak úgy és akkor, ha erejének titkos forrása a szigorú igazságosság, az a láthatatlan valami, a mely bár rideg a maga törvényeinek keretén belül, de lelkesítő és nemesítő érvényesülésében.

Nagy fáradság az ember fizikai és lélektani motívumainak ismerete, határtalan igazságérzet és nemes tapintat szükséges ahoz, hogy bármely lap helyét megállja, feladatát betöltse.

A „Rozsnyói Híradó“ ellen semmi kifogásom. A nevezett újdonságból általánosítani nem akarok, mert nincs a világon olyan emberi dolog, amelyben egyszerű vagy másszor tévedés ne fordulna elő. Eppen azért nem rosszakarat vagy becsürelés, ha megjegyzem, hogy az idézett újdonság közlése alkalmával nagyobb körültekintésre lett volna szükség még pedig azon oknál fogva, hogy a tudósítás néhány ember jellemét festi feketére, egy intézet hírnevét kockáztatja, egy része pedig már csakugyan a legtevésebb információt nyújtja.

Kénytelen vagyok a tudósító jól értesültségét kétségbe vonni s a következő helyreigazítást közölni.

Városi képviselőtestületi tagok választásáról van szó. Választás korteskedés nélkül el sem képzelhető. Hogy ez alkalommal is korteskedtek, megbecsülhető. — Az intelligenciának nevezett osztály bizott a polgárság érületében és senki mellett vagy ellen nem foglalt állást. Gyanusnak tünt fel azonban az a körülmény, hogy egyes szenátorok és a városi irnok sora jártak az özvegyeket és szép szóval vagy ámitással meghatalmazásokat esáltak ki. Miért? Kiknek a javára korteskedtek a városnak még ez időszert e tisztviselői, összetérhető-e állásukkal, nem kutatom.

Egy bizalmasabb értekezlet — a polgármester elnökle alatt — összeállította a jelöltek névsorát, mely annyiban valott kadarecot, hogy egyesek helyett a „Pomocznica“ az értelmiség figyelembevétele nélkül olyakat szorított be, kiknek ott semmi helye nem lehet. Történt ez pedig azon egyszerű oknál fogva, hogy a választás előestéjén a „Pomocznicában“ az intézet emberei összesodították a polgárokat, ezeket megvendégelték s miután elegendő bort elköltöttek, előállottak a szónokok — maga Tót Kálmán is — s azzal traktálták a jóhiszemű atyfiakat, hogy „... Polgártársak! Ne engedjük az idegeneket a nyakunkra nőni. Amit ősapánk szereztek, azt a kis városi vagyont, ne engedjük idegen kézre...“ stb. Miután efféle beszéddel s mintegy 24 órára telítették a fejeket, a lelkesedés annyira fokozódott, hogy a jelenvolt polgármestert is mint új polgármestert éltették. Azután szép esendben kiigazították a jelöltek névsorát. „Majd megmutatjuk mi az otkundéseknak.“ Meg is mutatták. Másnap a választás helyiségeiben és azonkívül hálából, az előeste emlékére, hivatalos és nem hivatalos személyek által nyilvánosan folyt a korteskedés, melynek eredménye nem az lett, hogy Perjessy és Remenyik kibuktak, mert ezeket csak 3 év múlva éri a sorsolás — hanem az, hogy a „Pomocznica“ jelöltjei választottak be. Ami elvégre még eredménynek sem tekinthető, ha figyelembe vesszük a következőket:

Hogy a „Pomocznica“ hazafiatlan fizelmek tanýája vagy ostoba híuság rabszolgája lenne ma is, ezt már nem merném feltenni, mert olyan ember is dolgozik benne, kinek karakteréről fel kell tételezni, hogy inkább megvállik az intézettől, senhogy hazafiatlanság közegéül szolgáljon. Tapasztaltunk azonban, hogy egy idő óta a „Pomocznica“ emberei mindenben a mi a város hazafias és kulturális érdekeit illeti, merev ellentállást tanúsítanak. Lehet, hogy hazafias ezél vezet ők is, ebben nem kétekedem, de a tények igazolják, hogy az eszközök és a módok, melyek által ezéljukat elérni törekszenek — a város java, a polgárság hazafiasága szempontjából — a legrosszabbak, s ez lehet oka annak, hogy a „Pomocznicát“ még ma is panszláv gombaienyésztő intézetnek tüntetik fel.

A megválasztott képviselőtestületi tagok egy részének panszláv hírneve szintén felfújt valami. E könnyű és olesó eszközzel kapacitálható egyszerű embereknek eddig még — a tömeg szaporításánál egyéb szerepe nem jutott. A jövő megmutatja, okkal-e vagy ok nélkül tartják őket panszlávoknak. — Szomorú állapot volna, ha Rőcze hazafias polgárságának társadalma és testületei egy-két tévelygőt nem tudna assimilálni, vagy ártalmatlanná tenni. Nem ez, hanem az a lehangoló, hogy a polgárság értelmesebb, avagy helyesebben mondva, intelligensebb elemeit buktatták ki.

Tót Kálmán talán maga sem helyesli a neki tulajdonított szerepet. Amire talán az indíthatta a hír közlőjét, hogy a szereplési és inaponálási törekvés az eszközök és módok válogatásában soha sem tud a helyes uton járni. A mámoros embert, bár nagyobb szerencsétlenség nem éri, esorbul a tekintélye. Meg vagyok győződve, hogy mint művelt embernek, ugy Tót Kálmánnak is faj az idézett újdonság sulyos vádja, s nem fogja engedni, hogy a „lelkén száradjon.“

Azonban az előfordult rendtelenségeért már Tót Kálmán felelős, mert nem mondta meg nyíltan mi a ezélja. Titkos és éppen ezért kétes értékű programot állapított meg, vagy ilyenek szegődött a szolgálatába azon „brátyinkáival“ együtt, kik szívesen áldozzák a nép egészségére borukat és óriási haszon mellett tőkájukat.

Sajnálata méltó körülmény, hogy ismét egy olyan intézetet bélyegeztek meg, melynek a polgármester az igazgatója és Tót Kálmán a főszervezője. Föl kell tenni, hogy mind a ketten megtalálják az utat arra, hogy ez intézet megszűnjék panszlávgóczpontul tekintetni.

Eddig a helyreigazítás és felvilágosítás, de nézzünk szembe az agitátorok kortesfrásisának is „Otkundes“ rőzei értelembe jött-mentet, sehonnait jelent. Ha valami nem sikerül vagy valamelyik mestyán megterheli a gyomrát, az otkundes az oka. Pedig

otkundes nélkül a rőzeiek sem tudnának megélni. Ugyan mi lenne Rőcze, hogy ha az idegenek és a megye nem karolták volna fel Talán a polgárság különös érdeme, hogy oly számos intézmény létesült Rőczén? Mi lenne ha a kereskedelmi iskolát, (mely ily kis városban egyetlen a földgömbön.) a járásbírószágot, adóhivatal, telekkörnyvet stb. ugy hirtelen elvinnék Rőczéről. Hiszen maga az iskola 12 tanárral együtt 30 ezer forintot forgat évente. Avagy az idegenek az oka annak, hogy a város vagyona nem szaporodott, s hogy a pótdadó kísért. Ki az oka annak, hogy a líkéri telep nem Rőczén létesült, hogy a város erdői oly szomorú állapotban vannak?

Számos dolgot sorolhatuk fel, de nem teszem, inkább legyünk gyűlöttek, senhogy mások megszűnjék helyzetünket s még valami intézményt elvonjanak Rőczéről. A tömeg mindig kész a szélsőségekre, alapjában véve jó, s ha felvilágosítjuk, megbánja lépését.

Amelkül is napirenden vannak az országos botrányok, mert tisztesség, az önérték nem szab határt a vakmerőségnek, mely gyűlöletet palántál minden ellen ami magyar. A tények elferdítése, valótlanúságok festése, nem válogat az eszközökben, hogy ezéljét elérje, hogy a nép erkölcsi szabadságát önző érdekei által korlátozza.

A lelkiismereti és polgári szabadság hazája ez ezredéves hon, melynek jövőjét csak a nemzeti és állami egység biztosítja.

Ez a ezél, ez a eszme, melyet minden tisztességes és becsületes magyar honpolgárnak, legyen gazdag avagy koldus, tót vagy román, otkundes vagy mestyán, szem elől tévesztetni egyáltalában nem szabad.

E nevezetes év méltósága is megköveteli, hogy ne hordjunk a szenyest a világ piaczára; hanem a szájaskodás, a rágalom helyett őszinte és komoly munka egyeítsen benünket, hogy együtt és örömmel üjük meg ez év nemzeti ünnepeit, hogy együtt és közösen kérjük Isten áldását e sokat szenvedett hazára, ennek minden becsületes honpolgárára.

Dancsházy Gusztáv.

Hírek és vegyesek.

Allamsegelyek. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a hisnyói róm. kath. iskolának tanítója fizetésének 400 frtra való kiegészítését ezéljából évi 93 frt; a dereki r. kath. iskolának pedig ugyanerre a ezélra 78 frt államsegélyt engedélyezett.

Eljegyzés. Illés Géza Koburg hercegi számvevő bájos leányat Valeriát Jolsván eljegyezte Bugát Pál m. kir. honvédtiszt.

Gyászhir. Lapunk zártakor vesszük azon szomorú gyászírt, hogy városunk egyik előkelő iparos polgára: Kovács Zsigmond — ki minden közhasznú és humánus városi intézménynek tevékeny részese volt — hosszas betegeskedés után (jan. 15. esti 10 órakor) elhunyt. Legyen álma csendes, emléke áldott!

Erősödünk. Örvedetes jelenség, hogy a mi jőzan egyszerű népünk, ha hazafiatlan izgatók káros befolyása helyett, a biggadt mérsékelt elemek intelmeire és saját lelkének sugallatára hallgat, mennyire szívesen ragadja meg az alkalmat, hogy a magyar haza és a magyar nyelvet iránt való szeretetét kimutassa. Igy történt Sebespatakon is, ahol az ág. ev. egyház közgyűlésén a hívek Turcsányi Gusztáv lelkész elnökle alatt, Czékus Zoltán körjegyző indítványára egyhangulag lelkesedéssel elhatározták, hogy ezentul Sebespatakon csupán magyar isteni tisztelet tartassék. A szükséges magyar énekeskönyvek egy részének ingyen való beszerzésére az indítványozó Czékus Zoltán, Turcsányi lelkész és Lissauer Sámuel urak ajánlkoztak, a többi énekeskönyvek beszerzésére pedig a Közművelődési Egyesülettől kért az egyház segélypénzt. Ajánljuk a hazafias egyház kérelmét mi is az egyesület figyelmébe.

Házassulók kimutatása. A városháza kapuján levő hirdetési táblán következő házasságkötés van hirdetve: Homola János Dúsa, Sajabó Borbála Rimaszombat.

Pósta vizsgálat. A helybéli postahivatalnál f. héten tartotta meg az éves nagy vizsgálatot Erdélyi Béla kassai postaigazgatósági titkár. A titkár urnak valóban könnyű dolga volt, mert kiváló rendet és pontoságot tapasztalt mindenütt, ugy hogy teljes meglegedésének is adott kifejezést. Ternyei János postafőnök és az összes póstatászték működése felett. Valóban kötelességünk a nyilvánosság előtt konstatálni, hogy postahivatalunk az elmúlt évben Ternyei vezetése alatt örvedetes fejlődésnek indult, s több hasznos reform életbeléptetése által a közönség fokozott igényeit is kielégíteni törekszik.

Hámos-falva. A rozsnyói járásban, Csetnek körül fekszik a hegyek között Rozslozsnik község; lakói tótok, kik maguk alig tudnak valamit magyarul, de ennek dacára gyermekeik az iskola után máris beszélnek magyarul, és egyáltalán a községben hazafias magyar szellem uralkodik. Ennek a kifolyása, hogy a községi képviselőtestület elhatározta, hogy a község tót nevét magyarra fogja változtatni; és mert Hámos László főispánnak ott nagy erdei vannak, s mert a községnek, templomával, iskolájával már nagyon sok jót tett, azért Hámosfalvára óhajtották magyarosítani a tót Rozslozsnikot. E ezélből Szontagh Andor és a lelkész vezetése alatt 20 rozslozsniki paraszt folyó hó 11-én deputációban megjelent a főispán előtt, hol kifejezést adtak hazafias érzelmüknek, és kérték a főispánt, engedje meg, hogy családí nevétől nevezhessék a falut, s támogassa kérelmüket a miniszteriumnál. A főispánt a szeretet és hazafias megnyilatkozás mélyen megragotta, emelkedett szellemű beszédben buzdította a tót atyfiakat hazafiasra, és a nemes intentió szempontjából az engedélyt megadta. Ezután megvendégelte a deputációt, s a lakomatól a hazafias örömben uszó tótok táncolva, kalaplengetve kiáltották a főispáni kastély udvarán: éljen a magyar haza, éljen Hámos László főispán, éljen Hámos-falva!

Több közigazgatási állásra hirdet pályázatot a vármegye „Hivatalos Értesítő“-je Ilyen a sziliczei és gömör-pányiti körjegyzői állás. Üresedésbe jött ezeken kívül a vármegye alispáni hivatalánál egy közigazgatási gyakornoki állás is. Mindezek elnyerése iránt a folyamodványokat f. hó végéig kell beadni az illetékes főszolgabírói, illetve alispáni hivatalnál.

del Gyula nr 1 frt 20 krt. Setina János, Dr. Schwartz Márk, ifj., Kuchta D. János, Kohn Albert urak 1—1 frt. Panker Armin 70 krt. Fürst András 50 krt. Várbelyi Márton, Turay János, Trajtlér János, Borsody Károly, Bánik György, Schmied Ferencz, Liptay Andor, Murányi M. és Bakos Pál urak 40—40 krt.; Kohn Markus, Klein Sámuel, Kähle Frigyes, Grünmann Armin, Miklecz János, N. N. urak és Özv. Bakos Pálné 20—20 krt. Jávorszky József és Kriska János 30—30 krt. Koczka Pál 10 krt, összesen 24 frt 60 krt. Különös elismerés és köszönet illeti ez uton is Basilides János és Takács István urakat, hogy kocsijukat több esetben a rendezőség rendelkezésére bocsátották. továbbá Bánik György urat, aki 1 1/2 hétig saját fájából (körülbelül 2 1/2 m. s.) fűtette a nagy termet. — Végre pedig fogadják a szíves adakozók kegyes adományaiért és szíves fáradozásaiért a tantestület és az állami elemi népiskola árva- és szegény gyermekei nevében mondott leghálásabb köszönetemet. — *Schmögner János*, pénztárnok.

Szerkesztői üzenetek.

X—Y. *Diorama*, görög szó, eredeti jelentése: áttetsző kép. A természetben oly optikai készüléket értenek alatta, mely a szemek elé illesztett nagyító üveglencséken át az üveg lapra, vagy selyemszövetre fotografált képeket felülről jövő világítás mellett természetes nagyságukban s megfelelő távlatban plasztikusan kidomborítva tünteti elénk. Először Daguerre mutatott be ily képeket Párizsban 1822.

Felelős szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Magán-hirdetések.

Eladó

széna és lóhere, továbbá árpa-, zab- és buzaszalma. — Venni szándékozók forduljanak Rimaszombatban **Barányi Gusztáv** urhoz.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban a Deák Ferencz-és Koháry-utczák sarkán, a kaszárnyával szemben levő nagy emeletes háznak **emeleti része**, mely 7 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 2 padlás, 2 fatartóból áll. **1896. év május hó 1-ére** bérbe vehető. — Bérelni szándékozók felvilágosításért forduljanak **Huszt Lajos** városi árvaszéki tanácsos megbizotthoz.

Pályázati hirdetmény.

84. sz. — Szab. Rimaszombat r. t. városánál kinevezés folytán megüresedett **állatorvosi állás** betöltésére végett ezennel pályázat nyitattik, felhívattak mindazon okleveles állatorvosok, kik ezen 700 frt évi készpénzbeli fizetés, magánosoknál teljesített szolgálat után, látogatás szerint szabályrendeletileg megállapított díjazással összekötött hivatali állást elnyerni kívánják, hogy ez iránti állatorvosi oklevél, születési bizonyítvány, magyar állampolgárság, erkölcsi magaviselet, eddigi alkalmaztatásuk igazolásául szolgáló okmányokkal felszerelt **pályázati kérvényüket** a városi tanáshoz ezimezve, folyó évi **február hó 1-éig adják be**.

A megválasztandó állatorvos állását, a választás után 8 nap alatt elfoglalni tartozik.

Kelt szab. Rimaszombat város tanácsának 1896 január hó 10-én tartott üléséből.

Szabó György,
polgármester.

Meghívás

a nagyrőczei kölcsönös segélyszövetkezet f. 1896. évi február hó 2-ik napján, délutáni 2 órakor tulajdon helyiségében megtartandó **rendes közgyűlésre**.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnök választása ad hoc.
2. Igazgatósági jelentés.
3. Felügyelőbizottsági jelentés.
4. Az 1895-ik évi mérleg tárgyalása, esetleg jóváhagyása és felmentvény megadása.
5. Az osztalék megállapítása.
6. A felügyelőbizottság választása.
7. A tisztviselők jutalmazása.
8. Egyéb folyó ügyek elintézése.

Nagy-Rőczen, 1896. január 3-án.

2—3 **Az igazgatóság.**

Hirdetmény.

5393. sz. — A rimaszombati kir. fővény-szék közhírré teszi, hogy a m. kir. államvasutaknak a **tornallyai államvasuti állomás kibővítése** iránti kisajátítási ügyében a Tornallya község határában fekvő tornallyai 100. 23. 252. és 214. számú tjkvben 451. és 452. hrszámú Hámos Árpád, Hevessy Bertalan, Firsik Jakab és Lissauer Emil jogutódai és a Gömőri faipar részvénytársaság tulajdonát képező, a betervezett tervrajzban és kártalanítási iratokban megjelölt ingatlanra nézve, a kártalanítási eljárás határidejéül az **1896. évi február hó 10-ik napjának d. e. 10 óráját** a helyszínére **Tornallya község közházához** tüzte ki, mely napra és időre az összes érdekeltek, valamint a távollevők és ismeretlen tartózkodásuk számárr **ügygondnokul** kinevezett **Kovács Miklós** hites ügyvéd oly figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy elmaradásuk a kár-

talánítás feletti érdemleges határozat meghozatalát nem fogja gátolni

Rimaszombat, kir. tszék 1895. évi deczember hó 28-án.

Benkovich,
k. t. jegyző.

Kubinyi,
k. t. elnök.

Kiadó lakás.

Egy kényelmes lakás: melyhez négy szoba, egy előszoba, kamra, pincze, padlás, fatartó és egy darab zöldságes kert tartozik, **1896-ik év május 1-ére** bérbe vehető. A feltételek iránt értekezhetni lehet Rimaszombatban Losonczi-utca **Trajtler Sámuel** tulajdonossal.

1—3

A magyar általános köszén bánya részvénytársulat,

Budapest, V., Erzsébet tér 19.

ajánlja a t. cz. gőzmalmoknak, szeszgyáraknak és egyéb iparvállalatoknak valamint a külszöbön álló **szobafűtési idényre**

akna, koczka- és darabos szenét

királdi és sajó-szent-péteri bányáiból

6—6

legjutányosabb áron, egész kocsirakományokban, minden állomásra szállítva

Az 1896. ezredéves kiállítás alkalomból az államtól engedélyezett

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉK

Kibocsátás: 120,000 sorsjegy 45,007 három osztályba osztott nyereseménnyel és egy jutalomdíjjal.

H U Z Á S O K:

I. osztály				II. osztály				III. osztály			
1896. február 5—8-ig.				1896. márczius 11—14-ig.				1896. május 12—28-ig.			
Árak az I. osztályra:				Teljes sorsjegyek árai:				(mindhárom osztályra érvényes):			
1 egész	1 fél	1 tízed	1 huszad sorsjegy	1 egész	1 fél	1 tízed	1 huszad sorsjegy	1 egész	1 fél	1 tízed	1 huszad sorsjegy
20.—	10.—	2.—	1.—	60.—	30.—	6.—	3.—	60.—	30.—	6.—	3.—
forint				forint				forint			

A nyeresemények teljes adó- és illetékmentességet élveznek és minden levonás nélkül fizettetnek ki: a huzások az állami hatóságok felügyelete alatt állanak és egy kir. közjegyző jelenlétében ejtetnek meg.

Midőn a sorsolási tervezet fontosabb részében közzé tesszük, egyben köztudomásra hozzuk, hogy a sorsjegyek mátol fogva a falragaszokon jelzett elárúsítóknál a fenti eredeti árakon kaphatók.

Budapest, 1895. deczember 24.

Magyar Osztály-Sorsjáték Igazgatóság.

Minden 3-ik sorsjegy nyer. Még soha nem létezett nyeresémesélyeket nyujt az államilag engedélyezett Minden 3-ik sorsjegy nyer.

II. Magyar Osztály-Sorsjáték

45,007 három osztályba osztott pénznyereseménnyel 9.200.000 korona összértékben.

Lepnagyobb nyere mény a legkedvezőbb esetben **Egy Millió korona**

Az I. osztály huzása 1896. február 5—8-ig. A II. osztály huzása 1896. márczius 11—14-ig. A III. osztály huzása 1896. május 12—28-ig.

Nyereménytervezet:			Nyereménytervezet:			Nyereménytervezet:		
Nyeremény	korona	korona	Nyeremény	korona	korona	Nyeremény	korona	korona
1 á	80000 =	80000	1 á	100000 =	100000	1 jutalomdíj	60000 =	60000
1 "	60000 =	60000	1 "	60000 =	60000	1 á	40000 =	40000
1 "	40000 =	40000	1 "	40000 =	40000	1 "	30000 =	30000
1 "	30000 =	30000	1 "	30000 =	30000	1 "	20000 =	20000
1 "	20000 =	20000	1 "	20000 =	20000	1 "	10000 =	10000
1 "	15000 =	15000	1 "	15000 =	15000	2 "	4000 =	8000
1 "	10000 =	10000	1 "	10000 =	10000	2 "	2000 =	4000
2 "	8000 =	16000	2 "	8000 =	16000	5 "	1000 =	5000
8 "	4000 =	32000	8 "	4000 =	32000	10 "	800 =	8000
10 "	2000 =	20000	10 "	2000 =	20000	34 "	600 =	20400
13 "	1000 =	13000	13 "	1000 =	13000	100 "	200 =	20000
100 "	400 =	40000	100 "	400 =	40000	200 "	100 =	20000
860 "	200 =	172000	860 "	200 =	172000	2650 "	200 =	530000
9000 "	80 =	720000	9000 "	120 =	1080000	22000 "	150 =	3300000
10000 nyeresemény összesen	1268000		10000 nyeresemény összesen	1648000		25007 nyeresemény és egy jutalom		6284000

Árak az I. osztályra:

1/1 1/2 1/10 1/20 1/1 1/2 1/10 1/20
20.— 10.— 2.— 1.— forint 60.— 30.— 6.— 3.— forint

ajánlja és szétküldi az összegnek előzetes beküldése mellett vagy utánvéttel

Heintze Károly, Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgőnyozim:
Lottoheintze,
Budapest.

Biztonság szempontjából ajánlatos, hogy a sorsjegyeknek ajánlott levélben való küldése kívántassék és a fenti eredeti árak mellett osztálysorsjegyeknél ajánlott levelek portója és nyereseményjegyek díja fejében 25 kr. — teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig portó és 3 nyereseményjegyzékért 50 kr. küldendő be — Az első magyar osztálysorsjáték alkalmával tisztelt vevőim között a következő főnyereseményeket osztottam ki 400.000, 200.000, 100.000 80.000, 50.000 koronások stb.

Sürgőnyozim:
Lottoheintze,
Budapest.

2—5